

Záradék:

"Az írat papír alapú iratról készített elektronikus másolat"

Alkotmánybíróság

1015, Budapest, Donáti utca 35-45.

Az első fokon eljáró Mátészalkai Járásbíróság útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

MÁTÉSZALKAI JÁRÁSBÍRÓSÁG
2
2022 ÁPR 19.
Példány: 1 Mell: 7
Az írat száma: 2019/2022
T.
15

Alulírott

ügyvezetője a továbbiakban
indítványozó, jelen beadványomhoz melléketlen csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi
képviselőm dr. Nagy Gabriella Katalin
útján eljárva
az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (Abtv.) 27§ alapján, a 30§(1) bekezdésben előírt
törvényi határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő, kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a **Kúria Pfv.III.21.020/2021/8 jogerős**
közbenő ítélet alaptörvény ellenességét és annak megsemmisítését az Abtv. 43§-e alapján.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az elsőfokú bíróság közbenő ítélete / Mátészalkai Járásbíróság 3.P.20.338/2016 /200

„A bíróság megállapítja, alperes a szám alatt tulajdonát képező
épületben 2015. június 28. napján keletkezett tüzeset következtében felperes által bérelt a
szám alatti helyrajzi számú üzlethelyiségben keletkezett
kárért kártérítési felelősséggel tartozik. „

A bíróság megállapította, hogy a peres felek 2005. január 17. napján 2005. február 1. napjától
kezdődő hatállyal határozatlan időre bérleti szerződést kötöttek. Alperes tulajdonát képező a
szám alatti helyrajzi szám alatt levő üzletet adta bérbe felperes
részére, minden hónap 10. napjáig fizetendő havi 40.000.-ft bérleti díj ellenében, mely bérleti díj
tartalmazta a helyiség fűtési, villamosenergia, valamint víz és csatorna díját. Alperes mind bérbeadó,
vállalta biztosítja a működési feltételeket, valamint garancia a helyiség hőmérséklete nyitvatartási
időben 20 fok alá nem esik.

Felperes, mint bérlő vállalta, a bérleti díjat időben kiegyenlíti, a helyiséget rendeltetésszerűen
használja, a hibájából keletkezett károkért való anyagi felelősségét.

Felperes az általa bérelt helyiségben a jogviszony kezdete óta fehérmű üzletet üzemeltetett 2015.
június 28. napjáig.

2015. június 28. napján este fél hét körüli időben, az épületben tűz keletkezett.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
Ugyszám: IV/ 01089 - 0 / 2022
Érkezett: 2022 MÁJ 03.
Példány: 1
Melléklet: 7
Készítette: K

+ EREDETI MŰ. ALTA

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Mátészalkai Katasztrófavédelmi Kirendeltsége a tűz keletkezéséhez vezető folyamatot és okát ismeretlenben állapították meg.

Az E.ON A [REDACTED] szám alatti fogyasztási helyen 2015. július 6-án ügyfél által tett személyes bejelentést követően 2015. július 8-án energia ellenőrzést végzett, az ellenőrzést követően a fogyasztásmérővel kapcsolatban szakértői vizsgálatot nem rendelt el.

Az ügyben kirendelt [REDACTED] tűzvédelmi igazságügyi szakértő véleménye szerint a tűz a szerviz helyiségben keletkezett, az álmennyezet és a forgácsolap födém között. Rögzítette, hogy a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján **nem állapítható meg a tűzvédelmi törvény vagy az OTSZ megsértése.** A tűzvizsgálati eljárás sem rögzített erre vonatkozó megállapítást. Fenntartotta azt a megállapítását, **hogy a tűz keletkezési oka** annak ellenére, hogy minden jel elektromosságra utal, kétséget kizáróan **nem állapítható meg.**

Az ingatlan biztosítója által felkért [REDACTED] szakértői véleményét megváltoztatta a [REDACTED] kárszámú ügyben a 2015. szeptember 13. napján kelt Tűzvizsgálati szakértői vélemény 3 pontjában tett azon megállapítását, mely szerint a két darab tűzvédelmi főkapcsoló közül a jobboldali kapcsolóban – ami egyébként a textiláru üzletként kialakított területi hálózathoz tartozott – keletkezett a rendellenes melegedés és ez okozta a gyulladást, **véleménye szerint a tűz a ruhás boltban keletkezett ismeretlen okból. Az a körülmény, hogy a szervizben csak 1,5 perccel később látható füst, mint a ruhaüzletben, arra utal, hogy a gyulladás a ruhás üzletben jött létre és nem a szervizben.**

A bíróság épületvillamossági szakértői bizonyítást is elrendelt, [REDACTED] igazságügyi szakértő megállapítása szerint a tűz kialakulása a [REDACTED] számú fogyasztásmérő (szerviz) és a helyiségelosztó biztosító tábla közötti vezetékszakaszon keletkezett. A tűz keletkezési helye a szerviz helyiség, pontosabban a fogyasztás mérőszekrény felett az álmennyezet és a beton födém közötti területről indult ki.

[REDACTED] tanú – akinek peren kívüli szakértői véleményét a bíróság, mint alperes szakmai nyilatkozatát vett figyelembe, - fenntartotta azon megállapítását a **tűz keletkezési helye a fehérnemű üzletben volt.**

A bíróság álláspontja szerint [REDACTED] és [REDACTED] szakértők által előterjesztett szakértői vélemény megállapításai **nem mondanak egymásnak ellent.**

[REDACTED] és [REDACTED] perben kirendelt igazságügyi szakértő tűz keletkezési helyeként a **szerviz helyiséget jelölte meg.**

[REDACTED] szakértő a **tűz kiváltó okaként a szerviz helyiségben levő, a ruhaüzlet főkapcsolójából kiinduló, a szakszerűtlen kivitelezés miatt bekövetkezett zárlatot jelölte meg,** mely vezetett a szerviz helyiség feletti az álmennyezet és a forgácsolap födém között a tűz megjelenéséhez.

[REDACTED] szakértő is úgy nyilatkozott **valamilyen elektromos meghibásodásból** kellett indulnia a tűznek. A bíróság szerint mindketten kellő indokát adták annak mi volt az oka annak, hogy a füst előbb a ruhaüzletben jelent meg, majd a szerviz helyiségben a füst és a lángcsóva villanása.

A bíróság megállapította, hogy **az alperes minden kétséget kizáróan nem tudta bizonyítani, hogy felperes üzemképes állapotban hagyta a ventilátort,** amikor az üzlethelyiséget elhagyta, és ez okozta a tüzesetet.

Az tény, hogy alperes által hivatkozott 2015.06.28. 16:41 órakor készült felvételen ruhamozgás észlelhető, de tovább nézve az általa csatolt felvételeket az idő múlásával fényhatások jelennek meg, a ruha mozgása később, így a füst megjelenése előtti felvételeken már nem látható.

A bérleti szerződés alapján alperes, mint bérbeadót szavatol a bérleti jogviszony fennállása alatt a bérlemény használatra alkalmas állapotáért.

A kártérítési felelősség megállapításának szükségszerű feltétele a jogellenesség, a kár, és az okozati összefüggés. A jogellenesség vonatkozásában törvényi vélelem az, minden károkozó magatartás jogellenes, kivéve, ha más jogszabály az adott károkozást jogszerűnek minősíti.

Alperest terhelte annak bizonyítása, hogy nem tanúsított jogellenes magatartást.

A tüzeset következtében felperest kár érte, az üzlethelyiségben levő áruk, berendezések sérültek, **alperes a rPtk. 424.§(1) bekezdésében foglaltakat megsértette, felperes által bérelt üzlethelyiség nem volt rendeltetésszerű használatra alkalmas.**

Törvényszék döntése / Nyíregyházi Törvényszék 2.Pf.20.131/2021/9

„Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.”

A törvényszék a megállapított tényállást kiegészítette, megállapítva, hogy a megismételt eljárás során a felperes a keresetét módosította, a 2020. június 24. napján 149. sorszám alatt előterjesztett keresetmódosításában a kereseti kérelme jogalapját az **rPtk.318. § (1) bekezdésére, 339. § (I) bekezdésére és a 424§(1) bekezdésére** alapította, a **alperes felróható magatartását** pedig már a 2018. október 9. napján a 2.Pf.20.300/2018. számú másodfokú eljárás keretében tartott tárgyaláson **megjelölte**, amikor a 21. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldalán akként nyilatkozott, hogy az **alperes nem szakszerűen alakította ki a textilüzletnek az elektromos ellátását.**

Kifejtette, hogy a bérbeadó felelősségére a kellékszavatosság szabályait (rPtk.306§) kell alkalmazni azzal, hogy a rPtk. 310§-a értelmében a szavatossági jogainak érvényesítésén kívül a jogosult a **hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését is követelheti** a kártérítés szabályai szerint, miután a hibás teljesítés gyakorta kárt is okoz a jogosultnak. **A hibás teljesítés a vele okozati összefüggésben álló kár megtérítésének kötelezettségét önmagában megalapozza. Az e körbe eső tényeket azonban a jogosultnak, jelen esetben a bérlőnek kell bizonyítani.**

Kifejtette, hogy a kereseti kérelme jogalapjának megalapozottsága körében a **felperesnek kellett bizonyítania, hogy a kötelezett, a bérbeadó, az alperes teljesítése hibás volt és ebből származóan érte az általa megjelölt kár az igényének megfelelő mértékben.**

A kötelezett a rPtk.310§-án alapuló kártérítési felelősség alól azonban mentesülhet, ehhez azt kellett bizonyítania, hogy a hibátlan teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Bérleti szerződés esetében a teljesítés akkor minősül hibásnak, s alapozhatja meg a rPtk.310§ szerinti kártérítési felelősséget, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában, illetve a perbeli helyiségbérlet esetén a bérlet egész tartama alatt nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

Az adott ügyben a [REDACTED] és [REDACTED] igazságügyi szakértői véleménye alapján egyértelműen megállapítható, hogy a **bérleti szerződés tartama alatt az elektromos hálózati rendszer nem megfelelően működött**, ezért a hibás teljesítés ténye és ennek következményeként az

alperes szavatossági felelőssége megállapítható. A törvényszék szerint a bizonyítási eljárás adatai alapján megállapítható, hogy alperes a felek által megkötött szerződést a **Lakás tv.36§-a alapján alkalmazandó 10§(1)bekezdés a/ és b/ pontja, valamint a rPtk.424§ (1) bekezdése alapján hibásan teljesítette**, ezért a felperesnek a **Ptk.310§ alapján** szavatossági jogainak érvényesítésén kívül megnyílt a jogosultság arra, hogy az alperessel szemben a a kártérítés szabályai szerint a hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését is követelje a **Ptk.318§(1) bekezdése alapján.** A perben előterjesztett igazságügyi tűzvédelmi, valamint igazságügyi épületvillamossági szakértői vélemény álláspontja szerint megfelelő bizonyítékul szolgált annak alátámasztására, hogy az elektromos rendszer bővítése nem kellő gondossággal történt meg a teljesítménynövelés során.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság helytállóan hívta fel a felperesi kereset elbírálása körében az rPtk.424§(1) bekezdését és ezen jogszabályhelyre alapozva helyesen állapította meg, hogy a **2010-ben a meglévő épület bővítésével újabb helyiség kialakításával, tetőtér beépítésével újabb villamoshálózat került kialakításra, megnövekedett az addigi villamos áram felhasználása, azonban nem került felújításra a már meglévő helyiségekben kiépített villamoshálózat.** Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának a 75. pontjában tehát nevesítette azt az alperesi mulasztást, amely az rPtk.424§(1) bekezdése alapján a bérbeadó, azaz az alperes kártérítési felelősségét megalapozza.

A törvényszék megítélése szerint az elsőfokú bíróság a felperesi kárigény elbírálása körében a felperest ért kár bekövetkezése, az alperes felróható magatartása, a kettő közötti okozati összefüggés, valamint az alperes kimentése körében a bizonyítási eljárást széleskörűen lefolytatta [REDACTED] és [REDACTED] mint a perben kirendelt, a tűz keletkezésének helyére és okára nézve teljes körű kompetenciával rendelkező igazságügyi szakértők kellő magyarázatot adtak az alperes mulasztásban megnyilvánuló magatartására.

Az eljárás során az [REDACTED] [REDACTED] szakértők egybehangzóan állították azt, hogy a tűz oka elektromosságra utal.

A törvényszék szerint a tűz keletkezési okára [REDACTED] szakértő a szakértői véleményében egzaktságot adott, a tűz keletkezési helyeként pedig [REDACTED] szakértővel egyezően a szervizhelyiségben az álmennyezet és a födém közötti területet jelölte meg.

[REDACTED] szakértő a tűz keletkezési oka körében a 101. számú szakértői vélemény 6.2.4., 6.2.5. és 6.2.6. pontjaiban kifejtett álláspontja nemcsak egymással alkot logikai láncolatot, hanem a tűz keletkezési helye körében tett megállapításokkal is.

Az alperes kártérítő felelőssége jogalapja fennállásának eldöntése kapcsán **szakkérdésnek minősült a tűz keletkezésének a helye és a tűz keletkezésének az oka, a törvényszék az alperesnek az újabb szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványát mellőzte.**

Megállapította, hogy a felperesi kereset érdemi elbírálása körében megalapozott döntés két irányú-tűzvédelmi és épületvillamossági-igazságügyi szakértő vélemény alapján hozható.

Felülvizsgálati döntés / Kúria Pfv.III.21.020/2021/8

A Kúria alperes felülvizsgálati kérelme folytán 2022. március 2.-án hozott számú ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

Kúria közbenső ítéletében a hibás teljesítés alapjául szolgáló felperesi kereseti kérelmeként azt jelölte meg, hogy „ az alperesnek felróható okból keletkezett tűz miatt károsodott”

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a jogerős közbenső ítélet nem jogszabálysértő, a döntés tartalma, a rendelkező rész megszüvegezésének kapcsolatos kifogásra azt a megállapítást tette, hogy az **elsőfokú közbenső ítélet rendelkező része olyan megállapítást tartalmaz, amely elégséges és beazonosítható módon rögzíti az alperesnek a felperessel szembeni kártérítési felelősségének fennállást.**

A perben eljáró bíróságok **bizonyítékmérlegelési hibát nem vétettek.**

A Kúria álláspontja szerint a hibás teljesítés, mint a szerződésszegés törvényben nevesített esete ugyancsak a kontraktuális felelősség alapjául szolgálhat, s emiatt **a kártérítés a r.Ptk. 310§-ában hivatkozott szabályainak egyike a r.Ptk.318§(1) bekezdésén keresztül- az ott meghatározott eltéréssel- a r.Ptk.339§(1)bekezdésében írt általános felelősségi szabály.**

A másodfokú bíróság **a kárral okozati összefüggésbe hozható szerződésszegését az alperesnek azzal a hibás teljesítésével azonosította, hogy bérbeadóként az elektromos hálózati rendszer megfelelő működéséről nem gondoskodott.**

A felróhatóság körébe azt a megállapítást tette, hogy a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, " hogy az épületbővítés során a villanyhálózat kialakítását tevékenységi körén belül, az ahhoz szükséges szakértelem mellett az alperes végezte, amely körülmény a felelősség alóli kimentését kizárta."

Kártérítés

A 29/2019. (XI. 4.) AB határozat Az Alaptörvény 25. cikk (1)-(2) bekezdéseiben rögzítettek szerint a **bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el**, és a bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria. Ebből következően **kizárólag a bíróságok jogosultak megállapítani a tényállást** (azaz azt, hogy milyen cselekmények, események relevánsak az ügyben, és azok miképp következtek be), továbbá azt, hogy e tényállást milyen jogszabályok alapján kell megítélni, végül az érdemi döntést is a bíróságoknak kell meghozni, azaz azt, hogy a jogszabályokat mint absztrakt formában előírt magatartási szabályokat hogyan kell a konkrét esetre vonatkoztatni. E feladatokat a hatalommegosztás rendjében más szerv nem vonhatja el (az Alkotmánybíróság sem), és az ítélezés, a joggyakorlat egységét a Kúria köteles biztosítani.

Az viszont az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvényen alapuló hatásköre, hogy megállapítsa: egy bírói döntés sértette-e az indítványozó Alaptörvényen alapuló jogát [24. cikk (2) bekezdés d) pont]. Ahogy az Alkotmánybíróság nem kérdőjelezheti meg a bíróság által megállapított tényállást (erre eszköztárral sem rendelkezik), vagy azt, hogy egy meghatározott cselekményt milyen jogszabály alapján kell megítélni, ugyanúgy az általános hatáskörű bíróságnak sincs hatásköre annak megállapítására, hogy valamely személy magatartását az Alaptörvény nem védi, ha az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben (ugyanazon személy ugyanazon magatartása kapcsán) ezzel ellentétesen határozott. (Indokolás 31,32).

A 2015. június 28. napján keletkezett tüzesetet a 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről irányadó jogszabály szerint szakvélemény adására jogszabály alapján jogosult Katasztrófavédelmi Igazgatóság vizsgálta.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tüzesettel összefüggésben a tűzvizsgálatot végző Katasztrófavédelmi Igazgatóság **tűzvizsgálati jelentésében megállapításra került, hogy: „a tűz keletkezéséhez vezető folyamat ismeretlen „,**

Az indítványozó terhére a tüzeset vizsgálata alkalmával **eljárt hatóságok semmiféle mulasztást, jogellenes magatartást nem állapítottak meg**, szankciót nem alkalmaztak.

Az is megállapítást nyert, hogy a **károsult alapkeresetében megjelölt tűzvédelmi törvényt, valamint az Országos Tűzvédelmi Szabályzatot sem sértette meg az indítványozó.**

Az indítványozó terhére nem állapítható meg semmiféle olyan aktív vagy passzív (tevéleges vagy mulasztásos) magatartás, ami a tűz keletkezésében szerepet játszott volna, szerződésszegés, hibás teljesítés ténye nem igazolt, nem bizonyított.

Az elektromos rendszer kiépítése megfelelt a hatályos előírásoknak, az eljárás során becsatolásra került többek között az átalakítás során eljáró felelős műszaki vezetői nyilatkozat is amely alátámasztotta, hogy az elektromos hálózat mindenben megfelelt a hatályos előírásoknak.

A tüzesetet vizsgáló E.ON és a katasztrófavédelmi hatóság sem tett semmiféle olyan kijelentést, hogy az [REDACTED] bármilyen kötelező védelem kiépítést elmulasztott volna, vagy bármiféle elektromos szakszerűtlen kivitelezést végzett volna, mely a tűz keletkezésében közrehatott.

A r.Pp.166§ alapján okirati bizonyítékok kerültek indítványozó részéről csatolásra, így többek között az felelős műszaki vezetői nyilatkozat 2010.08.15., Katasztrófavédelmi Igazgatóság tűzvizsgálati jelentése 2016.02.05., jegyző által kiállított szakmai nyilatkozat 2019.07.11., melyek valódisága a perben nem lett kétségbe vonva.

Ezen iratok is egyértelműen, kétséget kizáróan igazolták, hogy indítványozó mindenben elektromos rendszer kiépítése, tűzvédelmi szabályok betartása) a jogszabályoknak megfelelően, az előírások betartásával járt el, úgy ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, felelősségteljesen. Az okiratok tartalmát, hitelességét senki nem tette vitássá, nem kifogásolta.

A katasztrófavédelem a végleges jelentésében a tűz keletkezési helyét, keletkezési okát ismeretlenként határozta meg.

Kárfelelősséget megállapító logikai láncolat:

jogellenesség/ szerződésszegés ténye= **mint objektív *tény* (releváns ok)–kimentés hiánya/ felelősség, felróhatóság (okozati láncolatot megszakító körülmény), kár (eredmény /okozat)és jogellenesség/ szerződésszegés közötti okozati összefüggés (oksági folyamat)**

A károsultat terheli az állítási és bizonyítási kötelezettség a károkozó szerződésszegő magatartása, a kár összecszerúsége, valamint a károkozó magatartás és a bekövetkezett kár közötti ok-okozati összefüggés tekintetében, míg a fentiek bizonyítottsága esetén a károkozót megilleti a kimentés lehetősége.

A felelősségi alakzat valamennyi törvényi tényállási elemét a károsultnak kell előadnia és szükség esetén bizonyítania.

A r.Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése és a r.Pp.164. §-ának (1) bekezdése alapján károsultnak kell bizonyítania:

- **kárt (tapadó, következménykár) és**

- **az eredménynek a okozati összefüggését a károkozó magatartással**

BH+ 2014.2.77 A felperesnek kell bizonyítania a kártérítés iránti perben, hogy a kár fennáll, és az alperes jogellenes magatartása következtében keletkezett, azaz a kár és a jogellenes magatartás közötti ok-okozati összefüggés fennáll (Kúria Gfv. VII. 30.039/2013.)

ÍH 2019.50 KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉG - OKOZATI ÖSSZEFÜGGÉS Csak az a jogellenes magatartás alapozhat

meg kártérítési felelősséget, amellyel okozati összefüggésben következett be a kár (Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.163/2018/5.)

A jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennállásánál, **bizonyítania azt kell, hogy a károkozó tevőleges, vagy nem tevésben megnyilvánuló magatartásával /mulasztásával okozott kárt.**

A bekövetkezett hátrányos változás, mint végeredmény-kizárólag a jogellenességgel/hibás teljesítéssel összefüggésben alakult ki (amennyiben csak részoki szerepe volt-kármegosztásnak van helye), annak elkerülhetetlen következménye.

BH+ 2012.1.19 Jogellenes és felróható magatartás hiányában a kártérítés iránt előterjesztett kereset alaptalan

Amennyiben a károkozó magatartás egyértelműen beazonosításra kerül, a jogellenesség/szerződésszegés (tevékenység vagy mulasztás) megállapítható, és a kárral az okozati összefüggés bizonyított, csak ezt követően van lehetőség arra, hogy a károkozó a felelősség alól kimentse magát.

BH2009. 241 Ha a károsult nem tudja bizonyítani a kártérítés feltételei közül a károkozó magatartást, a kárt és a kettő közötti okozati összefüggést, akkor szükségtelen annak vizsgálata, hogy a károkozó ki tudja-e menteni magát a felelősség alól

BH2015. 158. A bíróság felróhatóan téves döntése és a felperes perben érvényesített kára közötti **okozati összefüggés** hiányában a bíróság kárfelelősségének a megállapítására nem kerülhet sor (Kúria Pfv. IV. 21.341/2014.)

A kimentést megelőzi az okozati összefüggés fennállásának károsultat terhelő bizonyítási kötelezettsége, mellyel elől kell járnia, az események időrendi sorrendjének jelentősége van. Nem minden felmerült esetleges hiba, mulasztás miatt kell magát a károkozónak a felelősség alól kimentenie, hanem csak a károsodást kiváltó ok (okok) miatt.

BH 2017.1.16 A károkozónak nem minden felmerült mulasztás, hiba miatt kell magát a kárfelelősség alól kimentenie, csak az alól, ami a kár okozója volt (Kúria Pfv. III. 22.008/2015.)

Az a magatartás felróható, amely nem felel meg az elvárható magatartás elvének, vagyis ha valaki nem úgy jár el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a mentesüléshez azt kell bizonyítania, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Mindaddig, amíg tájékoztatási kötelezettségének körében a bíróság egyértelműen nem határozza meg, hogy nevesített szerződésszegésre/hibás teljesítés vagy nem nevesített szerződésszegésre alapítja a kárfelelősséget, megjelölve a károkozó jogellenes magatartást, mely okozati összefüggésben van az eredménnyel/kárral a károkozót kimentési kötelezettség sem terheli, terhelheti, hiszen nem tudja, hogy ténylegesen milyen cselekmény miatt kell felróhatóság hiányát igazolnia.

Kártérítési perben, amíg nem határozza meg a bíróság, hogy mi az elvárható magatartás rPtk.4§(4) bekezdés alapján, addig az indítványozó vonatkozásában kimentés hiányára nem hivatkozhat jogszerűen ítéleti indokolásában, hiszen a felróhatóság az elvárható magatartás megsértése.

A bíróság általános jelleggel a kimentés hiányát nem állapíthatja meg, csak ha meg tudja határozni, hogy adott esetben mi lett volna az elvárható magatartás, az indítványozónak konkrétan mit kellett volna tennie ahhoz, hogy magatartása ne minősüljön felróhatónak.

PJD2021.10., Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.062/2020/5. döntése szerint: polgári jogi szempontból csak az a magatartás lehet felróható, amivel szemben meg lehet határozni, hogy mi lett volna az elvárható konkrét magatartás.

Kártérítési felelősséget megállapító közbenső ítéleti rendelkezés, anyagi jogszabályba (r.Ptk., r.Pp . törvényi szabályozásába) ütközik.

Az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság vizsgálata kiterjed a jogvita természetére, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseire, a felek által az ügyben előterjesztett kérelmekre, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdésekre.

3384/2018. (XII. 14.) AB határozat szerint "[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény" (3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30]). **Az Alaptörvény 28. cikke megköveteli, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék.** "

A 28. cikk szerint a jogszabály Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezése a bíró számára nem csak jog, hanem kifejezett **kötelesség**: amennyiben a bíró a jogszabály szövegét az értelmezés segítségével az Alaptörvénnyel összhangban tudja alkalmazni, annyiban ennek megfelelően köteles eljárni" (28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]).

Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasznak az **Alkotmánybíróság akkor ad helyt, ha a bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás egyértelmű következménye valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelme.**

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az Abtv.27§b, pontja, a 30§c, pontjában és 31§-ában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy az ügyben a **rendes jogorvoslati jogaimat kimerítettem.** A Ügyrend 26§(2) bekezdésére figyelemmel kijelentem, hogy **rendkívüli jogorvoslati jogommal felülvizsgálattal életem.**

Tekintettel arra, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárás — az Abtv. 54.§ (1) bekezdése alapján illetékmentes, jelen alkotmányjogi panasz benyújtásakor illetéket nem rovok le.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv.30§(1)bekezdése és az Ügyrend 28§(1) bekezdése alapján nyilatkozom, hogy a felülvizsgálati eljárásban eljáró **Kúria Pfv.III.21.020/2021/8 számú jogerős döntését 2022.04.07. napján** kézbesítették, így az **Abtv.30§(1)bekezdése szerinti határidő** (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló **bírói döntés közlésétől számított 60 nap**) **megtartásra került**, az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül kerül benyújtásra.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az Abtv.27§-ában foglaltakra hivatkozással kijelentem, hogy az egyedi ügyben való érintettségem megállapítható, mert az **ügy alperese voltam.** A büntető eljárásban alapvető jogom sérelmével született az alaptörvény-ellenes bírói döntés, melyet a csatolt ítéletekkel is igazolom. **Érintettségem külön bizonyítást nem igényel.**

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

Panaszeljárásban az Alkotmánybíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy **a konkrét bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás következtében megvalósult-e** az indítványozót érintően az Alaptörvény **XXVIII. cikk (1) (7)** bekezdésében rögzített **tisztességes bírósági eljáráshoz** , indoklási kötelezettség teljesítéséhez, ügy észszerű határidőn belüli elbíráláshoz , **jogorvoslathoz való** , védelemhez, ártatlanság védelméhez való jog.

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az **Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöbölje az azt**

érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet { 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróság csak annak vizsgálatára szorítkozhatott, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet összhangban áll-e az Alaptörvénnyel, illetve fennáll-e az indítványban állított alapjogi sérelem.

A polgári eljárás során elkövetett jogsértések (bizonyítási teher károkozótól történő bírósági átvétele, kimentés kizárása) a bírósági döntésére jelentős kihatással voltak, melyre figyelemmel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség megállapítása nem mellőzhető.

A bizonyítási eljárás elmaradásából eredő hátrányos jogkövetkezményeket az indítványozó terhére értékelni nem lehetett volna.

XXVIII. cikk (1) bekezdése tisztességes eljárás

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság **tisztességes** és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

3024/2019. (II. 4.) AB határozat alapján a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmánybírósági gyakorlatát összefoglalóan tekintette át a 7/2013. (III. 1.) AB határozat, melyben az Alkotmánybíróság megerősítette, hogy a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is magában foglalja, és az eljárás egészének, valamint körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes.

Releváns tényekre vonatkozó indoklási kötelezettség, bizonyítási teherrel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség

A bírói ítéletnek konkrét törvényi kötelelem nélkül is törekednie kell az igazság elérésére, legalábbis a tényigazság feltárására, mely egyben záloga az ítélet igazságosságának is.

Az ítélet igazsága, elsősorban a tényállás igazsága a bíróság köteles a megismerési folyamatban a releváns tényeket feltárni és azokat ítéletében rögzíteni.

A bíróságnak a tárgyaláson folytatott bizonyítási eljárás során kell a feltárt tényeket vizsgálnia és megalkotnia azt a tényállást, mely valósághű.

A bíróság döntését megalapozott tényállásra alapítja, a bírói ítéletnek a valóságot kell tükröznie, mely remélhetően az igazságot is kifejezi és így megfelel az igazságosság követelményeinek is.

A tisztességes eljárás egyik nélkülözhetetlen „alkotóeleme” a ténybelileg megalapozott döntésre törekvés, ami a tényállás lehető legteljesebb felderítésén, a döntés alapjául szolgáló körülmények bizonyításán keresztül valósul meg.

Az anyagi és eljárásjogi jogszabályok alapvető szabályainak megsértésére alapozott indoklás, nem tekinthető az indoklási kötelezettség teljesítésének.

Az indoklási kötelezettség teljesítése csak megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható, amennyiben ugyanis tények megállapítása hiányzik, úgy az azokra vonatkozó indokolás sem kérhető számon.

A rendes bíróságok és nem az Alkotmánybíróság feladata a konkrét ügyben a jogvita eldöntése, azonban a bíróságoknak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése értelmében a releváns tényekre vonatkozó indokolási kötelezettségüknek eleget kell tenniük, amennyiben a döntés szempontjából releváns kérdés indokolása hiányzik (indokolási kötelezettség) – alaptörvény-ellenessége következtében – a döntés megsemmisítésének van helye.

Az Alaptörvény 28. cikke ugyanis a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék [Id. pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 28/2013. (X. 9.) AB határozat]. Alkotmányos kötelezettség az is, hogy az általa megvizsgált ügy döntési szempontjait érintő lényeges elemekről, a bizonyítási tevékenységéről és a bizonyítékok értékeléséről a határozatában számot adjon. Ez utóbbi szintű egy tisztességes eljárás részét képező indokolási kötelezettség teljesítését rója a bíróságra.

Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {legutóbb pl. 3159/2018.(V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}.

A bírói döntés indokolásának a releváns kérdésekre oly módon kell kiterjednie, hogy az érthető legyen a terhelt számára, aki ennek alapján gyakorolhatja jogorvoslati jogát.

Az EJEK gyakorlata megköveteli, hogy az indokolás ne legyen automatikus és sablonos {legutóbb pl. Moreira Ferreira kontra Portugália (2. sz.)[GC], (1986/12), 2017. július 11, 84. pont}.

Feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alaposítással vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot {7/2013. (III. 1) AB határozat, Indokolás [31]}. " [3319/2018. (X. 16.) AB végzés]

Az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. " [7/2013. (III. 1.) AB határozat] Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy **döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.** 83003/2012.(VI. 2I.)AB végzés]

Nem érheti el a célját a bírósági határozat indokolása, ha az ügy szempontjából releváns kérdés tekintetében hiányos vagy fogyatékos {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}.

A károsult alapkeresete elsődlegesen r.Ptk.424§(1)bekezdés alapján szerződésszegés (annak tényleges megjelölése nélkül), másodlagosan új. Ptk. alapján szerződésen kívül okozott kár megtérítésére irányult 1.031.772 Ft összegre.

Keresetváltogatásában 8.458.381 Ft megtérítését kérte a r.Ptk.318§,r.Ptk.339§, r.Ptk.424§(1) bekezdése alapján, mivel állítása szerint a kár indítványozó magatartásával, mulasztásával, annak rögzítése nélkül (nem hibás teljesítésre alapítva) összefüggésben a tüzeset miatt keletkezett. (szerződésszegéssel okozott kár)

A r.Pp.3§(2) bekezdése alapján a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakoszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

A bíróság a károkozó által előadottakhoz (az általa megjelölt jogellenes magatartáshoz, az érvényesített kárhoz és a kettő közötti oksági kapcsolathoz) kötve van, tehát a bíróság csak annak a sérelmezett magatartásnak a jogellenességét vizsgálhatja, amit a petitum szerinti kár

bekövetkezésével a károsult okozati összefüggésbe hoz.

PJD2021. 4. (Fővárosi Törvényszék 22.P.20.655/2019/13., Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.828/2019/6/II.)

Az önálló jogági jogellenességből következően a károkozásra alkalmatlan magatartás polgári jogilag nem jogellenes. A kártérítés iránti perben a bíróság csak a felperes által előadott káreseményt és az általa megjelölt kárt vizsgálhatja. Polgári jogi szempontból nincs jelentősége a tulajdonszerzés járműnyilvántartásba való deklaratív hatályú bejegyzésének.

Az elsőfokú bíróság rPtk.424§(1) bekezdésére alapította közbenső ítéletében a kárfelelősség jogalapját. (kellékszavatosság)

A Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását kiegészítve a közbenső ítéletének 130. pontjában azt a megállapítást tette, hogy „ az alperes a felek által megkötött szerződést a Lakás tv. 36§-a alapján alkalmazandó 10§(1)bekezdésének a, és b, pontja, valamint a rPtk.424§(1) bekezdése alapján hibásan teljesítette, ezért a felperesnek a Ptk.310§-a alapján szavatossági jogainak érvényesítésén kívül megnyílt a jogosultsága arra, hogy az alperessel szemben a kártérítés szabályai szerint a hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését is követelje a Ptk.318§(1)bekezdése alapján. (hibás teljesítéssel okozott kár)

Az, hogy a régi Pp. 3§(2) alapján a bíróság a jogcímhez nem volt kötve (tényállás változtatás nélküli jogváltoztatás), nem jelenti, hogy önkéntesen, a tényállást lényegesen kiegészítve keresettel nem érvényesített jogcím alapján hozzon jogerős döntést, melyről indítványozó utólag a kézbesítéskor szerez csak tudomást.

Álláspontom szerint a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat körében nem vizsgálhatta volna felül és nem változtathatta volna meg eltérő jogalapon az elsőfokú bíróság ítéletét, úgy, hogy arról alperes nem tud.

A Törvényszék fellebbezéssel nem támadható határozatának közbenső ítéleti indokolása a tényállást kiegészítette és a kárfelelősség alapjául a rPtk.310§ és a rPtk.318§ jelölte meg jogalaként, mely érvelést a Kúria is osztott.

Alperes kizárólag a Törvényszék közbenső ítéleti indokolásból szerzett arról tudomást, hogy hibás teljesítés miatt kárfelelősségét állapították meg, mely alól felelősség alóli kimentése kizárt.

EBH2005.1318. BH2006. 289A jogszabály előírásainak nem felel meg az a határozat, amelynek az indokolásából kell feltételezni azt a döntést, amelyet pontos és félreérthetetlen megfogalmazásban a rendelkező résznek kell tartalmaznia

A szavatossági igény és a kártérítési igény elkülönült jogcím, a szerződésszegésből eredő követelések érvényesítésére. A szavatossági felelősség (hibás teljesítés objektív jogkövetkezménye) yétkességtől függetlenül fennáll, míg a kártérítési felelősség (hibás teljesítés szubjektív jogkövetkezménye) csak vétkesség esetén állapítható meg. Ebből következően a peres eljárás keretében a bizonyítás lefolytatása is eltérő szempontok szerint történik a két igény esetében, az nem mosható össze.

A Kúria közbenső ítéletében 4. pont a hibás teljesítés alapjául szolgáló felperesi kereseti kérelemként azt jelölte meg, hogy „ az alperesnek felróható okból keletkezett tűz miatt károsodott”

A felróhatóság = elvárható magatartás (kimentés) körébe tartozik és a bíróság által (nem felperesi jogkör) vizsgálандó, nem azonosítható szerződésszegést eredményező jogellenes magatartással. BH2021. 168. A magatartás elvárható gondosság szerinti értékelése nem a tényállás része, nem ténykérdés, hanem tényekből levont jogi következtetés, anyagi jogi jogkérdés, amely az anyagi jog megsértése körében vizsgálható. (Kúria Pfv. III. 21.702/2019/8.)

A Törvényszék közbenső ítéleti indokolásában 133. pont (nem rendelkező részben) azt szerepel, hogy : az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának a 75. pontjában tehát nevesítette azt az alperesi mulasztást, amely az rPtk.424§(1) bekezdése alapján a bérbeadó, azaz az alperes kártérítési felelősségét megalapozza. A hivatkozott 75.pont szó szerint az alábbi, mely állítólag nevesítette az

alperesi mulasztást a másodfokú bíróság szerint:. A bíróság álláspontja szerint [REDACTED] szakértő perben előterjesztett szakértői véleménye, meghallgatása során szóban, majd írásban tett szakértői nyilatkozata aggálytalan, az ügy relevanciájához tartozó alperes által előterjesztett észrevételeire megtette szakértői nyilatkozatát. Nem találta megalapozottnak a bíróság alperesnek építész szakértő bevonására irányuló bizonyítási indítványát, figyelemmel arra mivel tüzeset miatt terjesztett elő kártérítési igényét felperes, a tűz kialakulása, mechanizmusa, a tűz kiváltó okának vizsgálata olyan szakkérdés, mely tűzvizsgáló és épületvillamossági szakértő kompetencia ,,

Az eljáró bíróságok közbenső ítéletéből olyan konkrét, beazonosítható alperesi jogsértést nem lehet megállapítani, mely a tüzesettel közvetlenül összefüggésbe hozható lett volna, mely alól alperes nem menthette volna ki magát. Felróhatóságon alapuló kár esetén a bíróság a felelősség alóli kimentést nem zárhatja ki, nem objektív felelősségről van szó.

BH2021. 74. I. A kártérítési felelősséget megalapozó mulasztás nem csupán valamely jogszabály által megkövetelt tevőleges magatartás kifejtésének elmaradása lehet; ehhez képest az, hogy **mi lett volna a károkozótól az adott helyzetben általában elvárható tevékenység, a felróhatóság körében vizsgálható.** (Kúria Pfv. III. 21.414/2019.)

A bíróság jogerős közbenső ítéletében nem található olyan jogi indok, amiből megállapítható lenne, hogy indítványozó miért nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, magatartása miatt volt felróható, akkor amikor jogsértést terhére a tüzesettel kapcsolatban nem állapítottak meg, a kimentéssel összefüggésben milyen kötelezettséget mulasztott.

Egyik bíróság sem jelölte meg, hogy a perbeli esetben mi volt az az elvárható magatartás (hibás teljesítés illetve egyéb szerződésszegés), amit az indítványozó nem tett, elmulasztott.

A bíróság a kártérítési feltételek fennállásának igazolását alátámasztandó releváns kérdésben nem tett eleget indoklási kötelezettségének.

A kárfelelősség alóli kimentéssel kapcsolatban a bíróságok nem folytattak le bizonyítást.

Nem lett tisztázva, hogy az indítványozó ki tudja-e menteni magát a kártérítési felelősség alól.

A Ptk. hivatkozott szabályaira figyelemmel nem biztosítottak lehetőséget az indítványozónak annak bizonyítására, hogy a hibátlan teljesítés (mivel nem csak a jogerős közbenső ítéletből szerzett tudomást, hogy hibás teljesítés miatt áll fenn kárfelelőssége) érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A bíróság a kárfelelősség alóli kimentés körben a szükséges bizonyítást nem folytatta le, a felek magatartását az indítványozó felróhatóságának kérdésében nem vizsgálta. Ezért a kártérítés iránti per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása tisztázatlan maradt, és ennek következtében az indítványozó felelősségét megállapító, kártérítésben marasztaló jogerős ítélet sérti a jogszabályi rendelkezéseket.

BH+ 2013.5.189 Hibás teljesítésből eredő **kár megtérítése iránti perben módot kell adni a felróhatóság hiányának bizonyítására.** Ezért a károsult a kártérítési igény eredményes érvényesítéséhez bizonyítania kell a kötelezett hibás teljesítését, mint jogellenes magatartást, a kárt, valamint a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést. A **károkozónak azonban abszolút helytállási kötelezettsége nincs,** a törvény rendelkezése szerint kimentheti magát, bizonyíthatja azt, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. (Kúria Pfv. V. 20.241/2012.)

A bíróság a bizonyítási kötelezettségről a **r.Pp.3.§(3)** bekezdésében, **164.§(1)** bekezdésében, valamint az **1/2009. (VI. 24.) PK** véleményben foglaltaknak megfelelő tájékoztatást kell adnia, ennek lemaradása eljárásjogi szabályok megsértését eredményezik, mivel sérülnek a bizonyításra vonatkozó eljárásjogi szabályok. **Megfelelő tájékoztatás elmaradása miatt a bizonyítás hiányos marad, így amennyiben a bizonyítandó tényről a szükséges tájékoztatás nem történik meg a bizonyítási kötelezettség nem teljesítése nem róható a fél terhére.**

Az 1/1999 (VI.24.) PK véleménynek megfelelően a félt tájékoztatni kell arról, hogy a bíróság mely tényállásokat ítéli olyanoknak, amelyek bizonyításra szorulnak, illetőleg a foganatosított bizonyítást mely tényre vonatkozóan nem tartja elégségesnek, és ettől függően kell határozni a további bizonyítás, illetőleg a bizonyítási teher kérdésében. A tájékoztatást az adott eset és a peres fél konkrét körülményeihez képest, részletesen és teljes körűen, a peres eljárásban akár többször is meg kell adni.

BH 2015.2.40 A jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó lényeges eljárási szabálysértés az, ha az eljárt bíróságok úgy róják a felperes terhére a bizonyítatlanságot, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyításra szoruló tényekről a felet nem tájékoztatja (Kúria Pfv. IV. 20.961/2014.)

A tisztességes eljárás sérelmét eredményezte a Törvényszéknek az ügy érdemi tényállásának olyan lényeges és nagy fokú kiegészítése, mely az elsőfokú bírósági ítélettől eltérő jogalapon kárfelelősséget állapított meg, melyre indítványozó érdemi védekezést nem terjeszthetett elő, megfosztva ezzel védekezésének jogától. Álláspontom alapján a döntést érdemben befolyásoló körülmények tekintetében a bíróság nem vonhatta volna meg a bizonyítás jogát az indítványozótól.

A Kúria eljárása az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát azért sérti, mert bár megállapította, hogy a Törvényszék (és nem a felperes, akit e körben bizonyítási kötelezettség terhel) állított fel a kártérítési felelősség körébe tartozó okozati összefüggést, és zárta ki az indítványozó kárfelelősség alóli kimentését, melyről az indítványozó csak a jogerős ítélet kézbesítése után szerzett tudomást, mégsem utasította a Törvényszéket új eljárás lefolytatására.

A Kúria 35. pontban megállapította, hogy a másodfokú bíróság az e kárral okozati összefüggésbe hozható szerződésszegést az alperesnek azzal a hibás teljesítésével azonosította, hogy bérbeadóként az elektromos hálózati rendszer megfelelő működéséről nem gondoskodott.

A felróhatóság körébe tett megállapítása: a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, " hogy az épületbővítés során a villanyhálózat kialakítását tevékenységi körén belül, az ahhoz szükséges szakértelem mellett az alperes végezte, amely körülmény a felelősség alóli kimentését kizárta."

BH 2014.9.273 A jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének alapjául szolgáló eljárási szabálysértésnek minősül az, ha az alperes kártérítési felelősségének fennállását a másodfokú bíróság a közbenső ítéletében az elsőfokú közbenső ítélettől eltérő és a keresetben nem hivatkozott tényalapok alapján állapítja meg és ezzel egyidejűleg az elsőfokú közbenső ítéletet a fellebbezéssel érintett körben nem bírálja felül (Kúria Pfv. III. 21.290/2013.)

Az első- és a másodfokú bíróság a kártérítési felelősséget részben eltérő tényállás és jogi indokolás alapján állapította meg, nem valósult meg a kétfokú elbírálás. a másodfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor nem az elsőfokú bíróság által elbírált körben vizsgálta a közbenső ítéletet.

A bíróságok bizonyítási teher kezelését illően kialakított álláspontja a bírói döntést érdemben befolyásolta, az indítványozó kimentési lehetőségével nem élhetett, mivel azt az eljárt bíróságok eleve kizárták ennek a bizonyítását, úgy, hogy annak érdemi indokát ítéletükben nem adták.

Tényeken alapuló objektív ténymegállapítás, kétség nélküli bizonyosság képezheti az közbenső ítélet alapját, feltételezésre, vélelmezésre döntést alapítani nem lehet, mivel a bizonyítékokat okság és logikai rendszerbe kell állítani.

Azzal, hogy a bíróságok nem követelték meg a határozott kereseti kérelmet, a károsultat terhelő bizonyítási kötelezettség teljesítését átvették, a károkozó kárfelelősség alóli kimentési és bizonyítási lehetőségét kizárták, melyről az indítványozó a jogerős ítéletből szerzett tudomást, sérti a tisztességes eljárás Alaptörvényben rögzített jogát.

BH 2021.110 .A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével jár, ha a másodfokú bíróság a peres félre hátrányosan csak az ügy érdemében hozott határozatában közli a féllel, hogy a pertárgy értékét a fél által megjelölttől vagy az elsőfokú bíróság határozatában írtaktól eltérően határozta meg, emiatt jóval magasabb első- és másodfokú perköltségfizetési kötelezettség terheli (Kúria Gfv. VII. 30.198/2020.)

XXVIII. cikk (7) bekezdés jogorvoslathoz való jog

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Jogorvoslati jog kiüresedése

Önmagában az is alkotmányellenes, hogy a Törvényszéknek az ügy lényegét érintő tényállás kiegészítése, jogcím változtatása, felróhatóságon alapuló kárfelelősség esetén a kimentés és az ehhez kapcsolódó bizonyítás kizáró jogerős döntés ellen rendes jogorvoslati eljárás (harmadfok) nem lehetséges. Abszolút helytállási kötelezettség indítványozót nem terhelte, a bíróságok kimentés lehetőségének a bizonyításának kizárása, felróhatóságon alapuló kárfelelősség esetén jogszerűen fel sem merülhetett volna a bíróság részéről. Vétkességen alapuló felelősségnél a bíróságnak az elvárható magatartást is rögzítenie kellett volna ítéletében, mely elmaradt. A fentiekből következik, hogy a másodfokú eljárásban a kárfelelősség alóli kimentés és ezzel egyidejűleg a bizonyítási indítvány

lehetőségének meg nem adása, azért is sérelmes és ezáltal alaptörvény-ellenes, mivel ez ellen is kizárt a jogorvoslati lehetőség, nem lehet másodfellebbezést előterjeszteni, így a Törvényszék úgy utasíthatja zárhatja ki egy esetleges bizonyítási indítvány előterjesztését, hogy az később felülbírálni senki által nem lesz, mivel az ügydöntő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, az „jogerős”. Ez egyenes út a kontroll nélküli jogalkalmazás felé. Az indítványozó eszköztelenné vált a bizonyítási eljárás során, el volt zárva a hatékony bizonyítási eszközök igénybevételének lehetőségétől, így az ügy eldöntése szempontjából releváns tényezőket hagyott figyelmen kívül a Bíróság, amely tény önmagában kétségesse teszi a pártatlan hozzáállás tanúsítását és ezzel egyidejűleg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta.

Az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg és ennek feltételei a különböző típusú eljárásokban eltérőek lehetnek. A jogorvoslattal kapcsolatos alapjogi sérelem azonban nem csak akkor állapítható meg ha a jogorvoslat lehetősége teljesen kizárt, hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot (21/1997. (III. 26.) AB határozat)

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az Abtv.30§b, pontjában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy a panaszban felvetett konkrét alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság-legjobb tudomásom szerint- sem a konkrét ügyben, sem absztrakt vizsgálat keretében, érdemben nem vizsgálta és nem bírálta el.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az Abtv.51§(1)és(3)bekezdése, valamint az Ügyrend 25§(5)bekezdése és 27§(1)bekezdése alapján a jogi képviseletet ügyvédi meghatalmazással igazolom, benyújtás során a jogi képviselő az Ügyrend 27§(4)bekezdésében foglaltak szerint jár el.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az adatkezelés körében úgy nyilatkozom, hogy az indítványozó nem közszereplő, nem járul hozzá adatai nyilvánosságra hozatalához, hozzájárul azonban az indítványban foglalt jogilag releváns tények, adatok és körülmények nyilvános közléséhez.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

bíróságok ügydöntő határozatai, fellebbezés, felülvizsgálati kérelem, ügyvédi meghatalmazás, adatkezelési nyilatkozat

Kelt: Mátészalka, 2022.04.19.

 indítványozó, képviseletében dr. Nagy Gabriella Katalin ügyvéd

Dr. Nagy Gabriella Katalin
ügyvéd